

קידום מרחב טיפולי בטוח ומכבד

מהי הטרדה מינית?

- הטרדה מינית היא התנהגות על רקע מיני, שבה צד אחד כופה על הצד השני מבלי שהצד השני מעוניין או רוצה בכך. העיקרון המכריע בבדיקה האם מדובר בחיזור או בהטרדה מינית הוא שאלת ההדדיות: האם ההתנהגות רצויה על ידי שני הצדדים. חיזור בו צד אחד מעוניין והשני לא יהווה הטרדה מינית
- הטרדה מינית במקצועות הטיפול, כולל פיזיותרפיה יכולה להיות אחת מארבע (הנקיטה בלשון זכר היא לצרכי נוחות בלבד וההתייחסות היא לזכרים ונקבות כאחד):

- בין עמיתים לעבודה
- בין מנהל לכפיף
- מטופל שמטריד מטפל
- מטפל שמטריד מטופל

האבחנה בין הקבוצות נובעת הן מחובת הבעת ההתנגדות (אין חובה להביע התנגדות כאשר מדובר ביחסי מרות, או יחסי מטפל מטופל), והן באופן הטיפול.

החוק למניעת הטרדה מינית (1998).

הטרדה מינית לפי החוק נחשבת אחד מהמעשים הבאים:

- סחיטה באיומים – כאשר המעשה שהאדם נדרש לעשות הוא בעל אופי מיני.
- מעשים מגונים – מעשה לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים הנעשה ללא הסכמת המתלונן
- הצעות חוזרות בעלות אופי מיני, המופנות לאדם אשר הראה למטריד כי אינו מעוניין בהצעות האמורות.
- התייחסויות חוזרות המופנות לאדם, המתמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי אינו מעוניין בהתייחסויות אלה
- התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית.
- פרסום תצלום, סרט או הקלטה של אדם, המתמקד במיניותו, בנסיבות שבהן הפרסום עלול להשפיל את האדם או לבזותו, ולא ניתנה הסכמתו לפרסום.
- הטרדה סביבתית (Hostile environment) הכוללת: שיח, שפה, בדיחות, תרבות היוצרים אווירה עוינת בעלת אופי מיני.

הגשת תלונה בגין הטרדה מינית:

תלונה בגין הטרדה מינית יכולה להיות מטופלת במסגרות שונות: הגשת תלונה במשטרה- דין פלילי, בקשת פיצוי- דין אזרחי, תלונה במקום העבודה/ הארגון- דין משמעתי. במידה והתלונה מוגשת בדין הפלילי לא ניתן לטפל בה בדין משמעתי עד להכרעתה.

הגשת תלונה במקום העבודה: התלונה תוגש לממונה על טיפול בהטרדות מיניות בארגון. הממונה תעביר את התלונה לטיפול הגורמים המוסמכים.

הטרדה של מטופל ע"י מטפל: ניתן לפנות לממונה על טיפול בהטרדות מיניות בארגון או לפנות ישירות לנציבות קבילות הציבור למקצועות רפואיים במשרד הבריאות- הגורם המוסמך לברור וטיפול בתלונה.

אפשרויות ענישה עקב הרשעה בהטרדה מינית:

הענישה הינה בהתאם להליך בו נידונה התלונה והיא יכולה לכלול עונשים כגון מאסר, פיצוי כספי לקורבן, פיטורין והתליה זמנית / קבועה של רישיון המקצוע.

התנהגות מונעת בעת טיפול:

הטיפול הפיזיותרפי הוא טיפול מתמשך, בו נוצר קשר אישי עם המטופלים. הטיפול כולל מגע, הדרכה ולעיתים קרובות מגע בהיבטים רגשיים. כל אלה עשויים לטשטש את הגבולות, ולייצר סיטואציות אשר עשויות להחוות ע"י המטופל או המטפל כהטרדה מינית.

בכוחם של כללי ה"התנהגות המונעת" לצמצם את טשטוש הגבולות והסיטואציות הללו:

- חשוב להכיר בכך שרגשות יכולים להתפתח בעת טיפול בעיקר טיפול ממושך. יש להיות ערים להתפתחותם של רגשות ולפעול להבהרת הגבולות וחזרה ליחסים ברורים של מטפל- מטופל. יש להקדיש תשומת לב לזיהוי אותות מצד המטופל ולהבהיר את הגבולות.
- יש להסביר את הסיבה לצורך בפעולות הבדיקה/ הטיפול ומטרתן, ולודא שהמטופל הבין זאת. במידה והבדיקה או הטיפול כוללים מגע באזורים אינטימיים חשוב להדגיש שהמטופל זכאי לבקש להפסיק את הבדיקה בכל שלב, כולל בעקבות אי נעימות גופנית או נפשית.
- חשוב להסביר את הצורך בחשיפה לשם הבדיקה/ הטיפול. יש לחשוף רק את האזורים הרלוונטיים לביצוע הבדיקה/ הטיפול, ולאפשר למטופל להתלבש מיד בסיומן. אברים מוצנעים יש לכסות ואם יש הכרח בחשיפתם יש להסביר את הסיבה למטופל ולקבל אישורו.
- בעת שאילת שאלות אינטימיות, כחלק מהתהליך האבחון יש להסביר את הסיבה שבעטיה נשאלו השאלות.
- יש להדגיש בפני המטופל שזכותו לבקש נוכחות אדם נוסף במפגש הטיפול, אין לכפות נוכחות אדם נוסף בחדר בפרט בבדיקות שפוגעות בצנעת הפרט.
- אין להפשיט מטופל או להסית את בגדיו באופן שחושף את גופו, אלא אם המטופל אינו מסוגל לעשות זאת בעצמו, וזאת לאחר קבלת רשות או לבקשת המטופל.
- חשוב להימנע מהבעת עמדות כלפי מינו, מיניותו, או בחירותיו המיניות של המטופל
- יש להימנע מהומור והערות מיניות.
- על המטפל לגלות רגישות ומודעות לכך שיתכן והמטופל חווה בעבר פגיעה מינית, דבר שישפיע על חווית הבדיקה/ הטיפול שלו ועל תגובותיו לטיפול בכלל ולמגע בפרט.
- חל איסור על חיזור או יציאה לדייט בזמן טיפול
- חשוב לפתח הדרכה ושיח עם סטודנטים/ עובדים ביחס לנושא
- אחריות חברתית: במידה ונחשפת לאווירה מטרידה במקום עבודתך, או שיתפו אותך בהטרדה חשוב לפעול באופן אקטיבי למיגור התופעה.

מקורות מידע החוק למניעת הטרדה מינית:

- החוק למניעת הטרדה מינית <https://he.wikisource.org/wiki>
- חוזר מנכ"ל משרד הבריאות טיפול בתלונות בעקבות פגיעה או הטרדה מינית במהלך טיפול רפואי https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mk06-2021/he/files_circulars_mk_mk06_2021.pdf